

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Τ. ΑΝΑΛΙΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΟΧΘΗΣ

Μετάφραση από τα γαλλικά:
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ-ΡΟΥΚ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ

I

Μετά τη θάλασσα, στην άλλη όχθη, ένας γιαλός

Μετά τη θάλασσα, στην άλλη όχθη, ένας γιαλός
Μέσα στη ζέση κάνει τον αέρα να δονείται
Και τις σιλουέτες τους λεπτές, ελάχιστες,
Τα χαρακτηριστικά να λιώνουν μες στην πάχνη π' αναδύεται
Μοιάζουν κοντινά αλλά και απόμακρα,
Εδραιωμένα μες στην τυφλή καθαρότητα του καλοκαιριού.

Τα κύματα φορτωμένα αλάτι, τα πανιά του αέρα
Εμπόδιζουν τα λόγια τους να διασχίσουν τη θάλασσα
Και φαίνονται οι κινήσεις τους που διαθλά το φως.

Ένα παιδί σκυμμένο σ' έναν κίτρινο λεκέ,
Αρχίζει ο αέρας να σφυρίζει – ή μήπως είναι τ' αγόρι;
Ένας γέρος πιο πέρα, σέρνει τον ίσκιο του
Σαν να 'ταν ένα βαρύ σακί πάνω στην άμμο του κόσμου
Και μια γυναίκα ντυμένη τη στάχτη απευθύνεται
Σε μια άλλη τυλιγμένη φλόγες λευκές
Που κρατάει απ' το χέρι ένα παιδάκι π' αντιστέκεται,
Θέλει να ελευθερωθεί απ' αυτήν – ή μήπως είναι όνειρο;
Χτυπιέται, η άμμος το συγκρατεί σαν ύπνος.
Και ο γέρος αργά πάει προς το παρελθόν του.
Η γυναίκα αφήνει το παιδί, κι αυτό χάνεται απ' τα μάτια,
Είν' ο χρόνος που πάει να παίξει στο μέλλον.

Ήρεμος, υπέρμετρος, γίνεται άσπρος ο ουρανός
Κι όμως το μάτι βλέπει μόνο σκοτεινιά, και φωνές
Που δεν φτάνουν ως αυτούς το χρόνο να σταματήσουν,
Προσπαθούν και γρήγορα να τους ξυπνήσουν,
Αλλά ο αέρας τους χωρίζει κι οι φωνές σβήνουν,
Μια ομίχλη ελαφρά τις σκεπάζει σαν πέπλο.

Θέλουν να μείνουν κοντινοί, οικείοι,
Αλλά κι αν είναι καθρέφτισμα δεν είν' εικόνα,
Είναι φλογίτσες που στριφογυρίζουν κι αιωρούνται
Σαν να είχε η ύπαρξή τους συναντήσει
Τη φωτιά μπροστά σε μια πόρτα ανοιχτή στη ζωή
Και το φως ολόκληρο να μην τους καθορίζει.

Η γυναίκα της στάχτης ξεμακραίνει από τους άλλους
Και πάει προς τη θάλασσα, εκεί όπου η άμμος
Πετρώνει κάτω από το αδιαπέραστο φως: σηκώνει
Τα χέρια, έπειτα πετά και γίνεται μεγάλο γκρίζο πουλί.
Τώρα η ακτή έχει φωτιστεί, ο γέρος
Σταμάτησε, σήκωσε το κεφάλι, κοιτάει το πουλί.

Αυτές οι σιλουέτες που καίνε μες στον αέρα που τρέμει
Ώμηροι της μνήμης που ο χρόνος έχει σκληρύνει
Απειλούνται, ο γιαλός αυτός οπισθοχωρεί στο παρελθόν,
Προεκτείνει απ' την ακτή μιαν αμμουδιά
Γλυκιά σαν φωνήεν, από δω αρχίζει
Μια γη που δεν συνέβη από κινήσεις μεθυσμένες και αργές,
Σύμφωνα διάφορα τρικλίζουν σ' ένα αβέβαιο φως,
Αφέντη δεν έχουν κι όμως προχωρούν
Μέσα σ' έναν κόσμο διαθλασμένο, αδιάφορο, συγκεκριμένο.
Κι εμείς που αυτές τις σιλουέτες κοιτάμε μήπως δεν είμαστε

Οι αντανακλάσεις τους που μιλούν χωρίς ν' ακούγονται,
Ένα παράπονο που το σβήνει στην αμμουδιά το κύμα;

Τα πρόσωπά τους υπάρχουν κι αν δύσκολα τα διακρίνουμε
Πάντα μπορούμε να τα φανταστούμε, πάνω απ' αυτά
Ένα κενό φωτεινό ανοίγεται μέσα στον εαυτό του.

Είναι μια δύναμη πιο σκοτεινή κι από την τύχη
Που περιορίζει αυτά τα πρόσωπα στις κινήσεις τους
Αυτή τη συγκεκριμένη στιγμή, μες στη βαριά τη ζέστη.

Υπάρχει και μια μεγάλη φλόγα κάτω από την άμμο
Που αόρατη τους παρασέρνει, μια φωτιά χωρίς καθρέφτη
Δεν σχεδιάζει τις κινήσεις τους, όμως ζυγίζει βαριά
Τ' ασβεστένια πυρακτωμένα μάτια τους που συνθλίβει το όνειρο.

Αυτό το ίδιο όνειρο, σκοτεινή ομίχλη, τους ζωντανεύει
Και τους τυλίγει με μίαν υγρασία και ζεστασιά όλο γλύκα.
Είναι σκιές του εαυτού τους, όμως παρόντες.
Πάνω σε ποια επιφάνεια, σε ποια πλευρά βρίσκεται το πραγματικό;

Σ' αυτό το γιαλό που τον τυφλώνει η πάχνη
Τα κύματα αναβλύζουν και κυλούν νερά
Πιο βαριά απ' τα κενά τους μάτια, αδειασμένα
Από το ίδιο αυτό βαρύ, αγέλαστο φως.

Η χαρά, η μεγάλη χαρά της ήρεμης εγρήγορσης
Είναι σαν μια μουσική μες στη σιωπή
Χωρίς εικόνες και χωρίς λογική, ένας χορός,
Δεν φοβούνται να χαθούν μες στην αιωνιότητα.

V

Είμαστε οι άνθρωποι της άλλης όχθης

Είμαστε οι άνθρωποι της άλλης όχθης,
Άνθρωποι που κανείς δεν μπορεί ν' αγγίξει,
Ορατοί όμως και κοντινοί,
Το σώμα μας δεν έχει σταθερό περίγραμμα
Κι από το πρόσωπό μας μόνο το βλέμμα απομένει,
Γιατί από μας τους ίδιους μας απόδιωξαν
Και η αληθινή πατρίδα μας απαγορευμένη.

Τα φώτα των πόλεων μας εξαπάτησαν,
Πολλαπλασίασαν την απόγνωσή μας,
Βαδίζουμε διασχίζοντας την υγρή πάχνη
Και η ζέστη διαρκώς τα βήματά μας βαραίνει.
Ό,τι χωρίζει το σώμα μας από την άβυσσο
Είναι αναμφίβολα η αίσθηση ενός κενού
Που μας κατοικεί εδώ και χρόνια.

Και φτάνουμε, για άλλη μια φορά,
Στην ίδια έρημο, αφού δραπετεύσαμε
Από πόλεις που τις ρήμαξε η εγκατάλειψη
Γιατί η απόλυτη ένδεια, η διαφάνεια
Μοίρα μας είναι, μας στοιχειώνει, καθώς
Άνεμοι δυνατοί ωθούν, σπρώχνουν βίαια
Κι ανοίγουν τα μάτια μας σε φωτεινές εκτάσεις.

Από τις ψευδαισθήσεις και τις διαδόσεις για να ξεφύγουμε,

Τις χίμαιρες του απόλυτου ν' αποφύγουμε
Για τη δροσιά ενός φέγγους λευκού
Ασταμάτητα προχωράμε, ατρόμητα,
Προς την αντίπερα όχθη κοιτάμε.
Ταξίδι θα 'ναι για μας αυτή η πορεία
Και η μέθη της θα σημάνει το τέλος.

Ψηλαφώντας μες στην πάχνη
Στο παρόν το βλέμμα μας
Αγγίξαμε και στη μνήμη πάλι μαθητεύσαμε
Για ν' αντικρίσουμε ξανά τους ανθρώπους.

Στη θανάσιμη ανωνυμία του φωτός
Αποστρέψαμε βλέμμα και σώμα,
Σε τόπο που αγνοεί το καλό και το κακό
Μάθαμε της σκιάς το βάρος.

Ξέρουμε πως το φως
Νόμος είναι πριν γίνει ρομφαία.

Είμασ' οι άνθρωποι της άλλης όχθης,
Το αίμα μας αψηφά το χρόνο, τίποτα

Δεν μπορεί να μας καταλύσει, κανένα
Χέρι να μας σβήσει, γιατί οτιδήποτε μεθάει,
Οτιδήποτε γεννάει ίλιγγο, έξαψη
'Η ζάλη, απ' τις κινήσεις μας γεννιέται.

Διασχίζοντας πόλεις αρχαίες

Μες στη σιωπή των άδειων δρόμων
Αντισταθήκαμε στο θάνατο και
Στ' όνομά του, τραγουδώντας κόντρα στον άνεμο.

Θεματοφύλακες είμαστε της μέθης του χρόνου
Στην όποια του διάθεση, στο θάμβος του υποταγμένοι.